

У К Р А І Н А
О Д Е С Ь К А О Б Л А С Н А Р А Д А

П Р О Є К Т Р І Ш Е Н Н Я

**Про звернення депутатів Одеської обласної ради
до Верховної Ради України щодо необхідності якнайшвидшого
прийняття проєкту постанови Верховної Ради України від 23 лютого
2021 року № 5140 «Про Заяву Верховної Ради України щодо заходів
з підтримки моряків, які працюють на суднах у міжнародному
морському судноплаванні»**

З метою забезпечення виконання вимог Конституції України та норм міжнародного законодавства, керуючись статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Схвалити текст звернення депутатів Одеської обласної ради до Верховної Ради України щодо необхідності якнайшвидшого прийняття проєкту Постанови Верховної Ради України від 23 лютого 2021 року № 5140 «Про Заяву Верховної Ради України щодо заходів з підтримки моряків, які працюють на суднах у міжнародному морському судноплаванні».

2. Надіслати зазначене звернення до Верховної Ради України.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань транспортно-комунікаційної інфраструктури, морегосподарського комплексу та цифрового розвитку.

*Проект рішення підготовлено та
внесено постійною комісією обласної
ради з питань транспортно-комунікаційної
інфраструктури, морегосподарського
комплексу та цифрового розвитку*

Додаток
до рішення обласної ради
від _____ 2021
року
№ _____ - VIII

Звернення
депутатів Одеської обласної ради до Верховної Ради України щодо
необхідності якнайшвидшого прийняття проєкту постанови Верховної
Ради України від 23 лютого 2021 року № 5140 «Про Заяву Верховної
Ради України щодо заходів з підтримки моряків, які працюють на
суднах у міжнародному морському судноплаванні»

Ми, депутати Одеської обласної ради, глибоко стурбовані суттєвим зростанням повідомлень про потрапляння громадян України – моряків у різні кризові ситуації під час роботи на морських суднах у міжнародних рейсах.

Україна є одним із світових лідерів за кількістю моряків. У світовому торговельному мореплаванні працює понад 100 000 громадян України – моряків, 40 000 з яких наразі перебуває на суднах. Це створює для нашої держави особливі завдання щодо забезпечення дотримання прав, особливо права на репатріацію, надання морякам безперешкодного доступу до медичної допомоги, спрощення процедури перетину кордонів.

Пандемія COVID-19 створила безпрецедентну кризу заміни екіпажів, яка призвела до того, що сотні тисяч моряків постійно перебувають під психологічним тиском невизначеності дати та часу, коли вони зможуть бути безпечно репатрійованими до своїх рідних та близьких, або навпаки виїхати, для початку роботи на судна, забезпечуючи добробут своїх родин на березі.

01 грудня 2020 року Генеральною асамблеєю Організації Об'єднаних Націй прийнято Резолюцію 75/15 «Про міжнародне співробітництво для вирішення проблем, з якими зіштовхуються моряки через пандемію COVID-19 для підтримки глобальних ланцюгів поставок».

Цією резолюцією Асамблея ООН наполегливо закликає:

- усіх держав-членів ООН визнати моряків та інший морський персонал як ключових робітників,

- міжнародні організації та інші сторони надавати підтримку урядам у розробці та реалізації заходів із забезпечення гідних умов праці, життя та захисту прав моряків.

26 січня 2021 року лідерами судноплавної та суміжних галузей, підписано Декларацію Нептуна про благополуччя моряків та зміну екіпажів (The Neptune Declaration on Seafarer Wellbeing and Crew Change).

Декларація є закликом до державних органів вирішити кризу заміни екіпажів суден та спільними зусиллями побудувати більш стійкий морський логістичний ланцюг.

Основним завданням Декларації є визначення моряків ключовими працівниками та надання їм пріоритетного доступу до вакцин від COVID-19.

Наразі 60 держав-членів ІМО та 2 асоційованих членів визнали моряків ключовими робітниками.

Моряки через глобальний характер міжнародного судноплавства часто опиняються у різних ситуаціях та потребують невідкладної консульської підтримки, медичної допомоги, консультації фахових правників та представників профспілок.

Міжнародна федерація транспортних робітників (ITF) наводить невтішні дані щодо громадянства моряків, залишених без допомоги судовласників. Зокрема, у 2019 році серед таких моряків 22% (або 51 особа) становили громадяни України.

Інформація про моряків, що перебувають на судах без можливості бути репатрійованими, без достатнього харчування або питної води постійно з'являється в соціальних мережах та засобах масової інформації, наприклад, щодо суден «New Orion», «Naya» та багатьох інших.

Особливо гострою є ситуація із забезпеченням прав моряків у регіоні Чорного моря, де все ще експлуатується значна кількість застарілих суден змішаного типу «річка-море», що призводить до значної кількості аварійних морських ситуацій, у яких, на жаль, гинуть або зникають безвісти моряки – громадяни України. Великий суспільний резонанс в Україні викликали аварії суден «Arvin», «Делфі», «Волго-Балт 214».

Компанія «Black Sea of Shame», проведена ITF в 2012 році, засвідчила, що умови дотримання трудових та соціальних прав моряків у Чорному морі не відповідають навіть мінімальним стандартам.

Іншою проблемою, з якою зіштовхуються українські моряки, є затримання за підозрою у вчиненні злочинів на морі: контрабанді паливно-мастильних матеріалів, тютюнових виробів, перевезення мігрантів із нерегульованим статусом тощо.

Тільки упродовж 2018-2020 років у місцях тимчасового утримання або на судах під арештом перебувало понад 100 моряків – громадян України, зокрема члени екіпажів суден «Mekong Spirit» та «San Padre Pio».

Часто після тривалого перебування під арештом моряків звільняють з-під варті без пред'явлення обвинувачень та без будь-якої компенсації.

Ці справи є одними із найбільш складних для надання допомоги морякам з боку консульських та дипломатичних установ через різні правові системи у державах щодо затримання моряків, необхідність оперативного залучення кваліфікованих правників та перекладачів.

Українські моряки також часто входять до екіпажів суден, які зазнають нападів піратів, захоплюються в заручники з метою отримання викупу.

Останнім часом зафіксовано значне зростання кількості піратських нападів на судна, епіцентром яких є Гвінейська затока. Понад 80% нападників озброєні автоматичною зброєю, з якої обстрілюють судна та їхні екіпажі. Зафіксовані випадки викрадення моряків на відстані майже 200 морських миль від берега.

Пандемія COVID-19 спричинила загострення проблеми психічного здоров'я моряків. Під час роботи на суднах моряки можуть страждати від постійної втоми через тривалі контракти, перебувати у стані стресу через відчуття самотності, утисків з боку інших членів екіпажу або з інших причин. В цих умовах необхідно своєчасно надати морякам допомогу від кваліфікованих психологів, українських консулів, робітників профспілкових організацій моряків.

На жаль, останнім часом значно збільшилась кількість випадків зникнення безвісти, загиблих або травмованих під час роботи на морських судна моряків – громадян України. Ці категорії справ потребують якісного юридичного супроводу для гарантування отримання моряками або їх родичами компенсацій від судновласників.

З огляду на вищевикладене просимо Вас підтримати проект постанови Верховної Ради України від 23 лютого 2021 року № 5140 «Про Заяву Верховної Ради України щодо заходів з підтримки моряків, які працюють на суднах у міжнародному морському судноплаванні».

Прийняття цієї постанови засвідчить повагу України до норм та принципів міжнародного права, резолюції Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 01 грудня 2020 року № 75/15, сприятиме формуванню іміджу держави як одного зі світових лідерів з питань захисту трудових та соціальних прав моряків.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

До проєкту рішення обласної ради «Звернення депутатів Одеської обласної ради до Верховної Ради України щодо необхідності найшвидшого прийняття проєкту постанови Верховної Ради України від 23 лютого 2021 року № 5140 «Про Заяву Верховної Ради України щодо заходів з підтримки моряків, які працюють на суднах у міжнародному морському судноплаванні».

На адресу обласної ради звернулася Професійно спілка робітників морського транспорту України з проханням прийняття обласною радою рішення про звернення депутатів Одеської обласної ради до Верховної Ради України щодо необхідності найшвидшого прийняття проєкту постанови Верховної Ради України від 23 лютого 2021 року № 5140 «Про Заяву Верховної Ради України щодо заходів з підтримки моряків, які працюють на суднах у міжнародному морському судноплаванні».

Прийняття даного проєкту рішення буде сприяти забезпеченню належної правової роботи щодо необхідності найшвидшого прийняття проєкту постанови Верховної Ради України від 23 лютого 2021 року № 5140 «Про Заяву Верховної Ради України щодо заходів з підтримки моряків, які працюють на суднах у міжнародному морському судноплаванні».

З прийняттям заяви Верховна Рада України:

1) визначає особливу роль моряків та іншого морського персоналу у забезпечення міжнародних перевезень вантажів, у тому числі медичного обладнання;

2) окреслює основні кризові ситуації з якими зіштовхуються українські моряки: залишення моряків без допомоги судновласників, психологічне здоров'я моряків, зникнення моряків без вісті;

3) наголошує на необхідності вжиття скоординованих заходів на міжнародному рівні для забезпечення безпечної заміни екіпажів суден;

4) звертає увагу на значну кількість аварій з суднами у Чорному морі у яких загинули або зникли без вісті моряки - громадяни України;

5) відзначає значне зростання кількості піратських нападів на судна;

6) запрошує міжнародні організації та інші заінтересовані сторони до вжиття скоординованих заходів для зменшення ризиків потрапляння моряків у кризові ситуації.

Голова постійної комісії обласної ради
з питань транспортно-комунікаційної
інфраструктури, море господарського
комплексу та цифрового розвитку

Ю.Ю. Крук